

„УЧЕНИЕТО”

Академично слово на Ректора на НАТФИЗ проф. д.н.Любомир

Халачев по случай първия учебен ден – 15 септември 2012г

Уважаеми г-н Министър, Ваши превъзходителства, уважаеми членове на настояществото, скъпи гости, студенти, преподаватели и служители от Академията,

Днешният ден – за другите хора обикновен ден – за нас е празник, който ние всяка година чествуваме най-тържествено. По две причини.

Първо- днес започва нашата учебна година, която за преподавателите и служителите в Академията е времето, в което събираме всички сили и желание за работа, за да можем да предадем определеното в годишните планове знание на вас, студентите.

И второ- за вас, скъпи първокурсници, днешният ден е началото на една удивителна четиригодишна програма, която ще ви помогне да се преобразите, и от хора, които имат някакви таланти да се превърнете в хора, които могат да ползват талантите си и да създават изкуство. А това прилича на рождението, което всяка пролет природата сътворява с всичко живо.

Ето затова ние така тържествено и с толкова желание празнуваме този ден. Тази година имаме и допълнителен повод за празнуване. Ние ще чествуваме 50-годишния юбилей на висшето образование за куклен театър в НАТФИЗ. Негови основатели са проф. Атанас Илков, проф. Николина Георгиева и сценографът арх. Иван Цонев, с активното съдействие на тогавашния ректор проф.Желчо Мандаджиев. За тези години Академията е обучила над 800 български и над 100 чуждестранни студенти от целия свят по куклено изкуство.

Сама по себе си тази годишнина е повод за гордост за нас, преподавателите и служителите, а вече и за вас- нашите нови студенти, които пристъпвате за първи път в страната, наречена „Висше

образование”. И тъй като това образование изисква посвещение на учението, позволете ми като ви пожелавам „На добър час” в това прекрасно поприще, наречено „служение на изкуството” да кажа нещо за УЧЕНИЕТО.

Цивилизованото и демократично човешко общество се ръководи от думи – вече имах възможността да го кажа по друг повод. Думите се произнасят и след това се записват, за да могат хората да ги разберат. Ако думите са ясни и недвусмислено показват какво трябва да се направи, тогава и действията са ясни и конкретни. За да може човек да научи правилно да формулира, да подрежда и да изразява мислите си с думи, той трябва да се учи. Това е част от понятието „висше образование”. Този термин трябва да ни покаже, че от училището, в което сте събирали информация - за граматиката и литературата, за математиката, за чуждите езици, за спортовете и за това какво представлява моралът, за света около нас – вие идвате в университет (ние наричаме нашето училище Академия), където трябва да се научите да използвате тази информация на по-висока степен. Вие трябва да се научите да възприемате света около вас, хората, културите, събитията, чрез оценъчна система. Ако сте имали възможност като ученици да изградите нещо по този повод, сега трябва да го доразвиете, обогатите и доведете до по-високо ниво.

Вие ще се срещнете с преподаватели, които не само ще ви затрупат с потоци информация, но които ще ви учат да анализирате информацията и да взимате решения. В началото сигурно ще ви е трудно. Да, сигурен съм че ще е така. На пръв поглед разликата между училището и университета е в по-голямата свобода, която студентите имат- да учат и да не учат, да посещават лекциите или да не ги посещават, да се прибират или да не се прибират в къщи когато решат. Но тази свобода е само привидна. Всъщност, вие не сте свободни да правите каквото искате, защото сте тръгнали по пътя на учението. И не трябва да се отклонявате от него.

Знаете, може би, че в източните страни, които са извели учението до степента на религия, когато някой човек (без значение дали е млад или стар!) се захваща с учение, той превързва кърпа на главата си. За да не влиза потта в очите му, когато напрежението и тежестите на учението станат големи. А те сигурно ще станат големи, защото както казах вие идвате макар и пълнолетни, но все още с неукрепнали навици за работа. А учението е тежък вид работа, не искам да ви залъгвам. И тук изборът „искам-не искам” не съществува. Ако си дошъл да се учиш, ако си се явил както е при нас на тежък конкурс и си го спечелил- ти трябва да искаш да се учиш! В противен случай ще попитаме- защо си заел мястото на някой друг, който също иска да се учи.

Това, което трябва да научите в Академията, вие го постигате по три начина. Първо- чрез лекциите и упражненията, с които преподавателите ви обясняват това, което трябва да знаете по учебния план на вашата специалност. Второ – като сами се образовате в библиотеката и филмотеката. И нека да се похвалим - това е най-добрата библиотека в България в областта на театъра, киното и телевизията, а филмотеката има над хиляда заглавия на филми от световната класика, от балканското и българското кино. И трето – но не по значение , както казват англичаните - в НАТФИЗ вие имате уникалната възможност, скъпи студенти, да се срещнете с отбрана публика от над шестстотин амбициозни младежи, които искат да говорят и говорят само за театър, за кино, за изкуство. Опитайте се да изградите на тази база вашите бъдещи творчески (и не само творчески!) контакти, защото няма да намерите в България подобно място. Опитайте се в разговори и спорове да откриете за себе си истината за това, което ви вълнува. Научете се да разговаряте по важните въпроси по начин възпитан и спокоен, както го наричаме **академичен**, защото от тук нататък целият ви живот ще бъде белязан от тези разговори.

Уважаеми студенти-първокурсници, в нашата Академия, в рамките на тези четири години, вие ще се срещнете и с много различия- различен начин на мислене, различни вкусове, различни по религия и етнос ваши колеги. Вие ще се срещнете с тях в Академията, в рамките на редовните културни контакти или при пътуването си зад граница, по повод и във връзка с фестивали и семинари. Учете се да приемате различията по света като част от многообразието на човешките взаимоотношения. Отнасяйте се към тези различия добронамерено и с желание за взаимно разбиране. Учете се да оценявате чуждите култури не само според собствените разбирания. Учете се да приемате чуждите вкусове, без да губите своите собствени - това е част от пътя по който трябва да вървите, ако искате да се приобщите към световния кръговрат на изкуството.

И още нещо. Когато завършите образованието си вие логично ще станете част от една красива, но и много отговорна част от обществото-културната интелигенция. Ние, хората които създаваме изкуство, имаме не само привилегии, ние носим отговорност пред нацията да учим хората на основните морални принципи. Най-важният от които е – да научим обществото да различава доброто от злото. Ако все още смятате, че това е лек въпрос, който се разбира от само себе си – огледайте се наоколо, вече с погледа на зрели хора. И ще видите, че злото все още има твърде много лица, които правят живота ни тежък и нерадостен. Вие ще имате честта и отговорността да се борите за бъдещето на България именно на това поприще – на границата между Доброто и Злото. Използвайте годините в Академията, за да изградите в себе си ясни и разбираеми възгледи за тези понятия.

Вие сигурно сте чували, че в източните култури има определени степени, които вървят в градация в обществото - селянин, търговец, войник, лечител, учител. Учителят не е само човекът, който те посреща в първи клас и държи ръката ти докато се учиш да пишеш. Учителят е висше

понятие от живота – това е човек, който е достигнал степен, която му позволява да се посвети на раздаване на учението на другите. Затова опитайте се да приемете тези четири години, които ви предстоят, тази част от вашия живот като посвещение на УЧЕНИЕТО и на работата със своите учители.

И за да запомните по-добре това, което ви казвам, ще ви разкажа една малка притча. При учител по Дзен дошъл посетител, за да го попита за учението. Но вместо внимателно да слуша своя учител, той непрекъснато говорел за собствените си разбирания. След някое време Учителят поднесъл чай. Налял чашката на госта, но продължил да налива и след напълването ѝ. Накрая гостът не издържал.

- Не виждате ли, че е пълна догоре? – извикал той.- Не поема повече.

- Точно така- отвърнал Учителят и спрял да налива.- Също като тази чаша и ти си преизпълнен с твоите собствени мисли. Как можеш да очакваш от мен да ти дам учението, щом не ми предлагаш празна чаша?

Скъпи студенти първокурсници,

Вие сте тук, защото имате определен талант, който ви различава от останалите млади хора.

Вие сте тук защото ние, вашите професори, знаем колко е важно за младите хора още в самото начало да им се посочи правилния път, по който да се развиват.

И накрая вие сте тук, защото обществото има нужда от хора, които да създават изкуство и разбира, че това е същностна част от неговото развитие.

Пожелавам ви успешен период на упорито учение в Академията, пожелавам ви весели и щастливи студентски години, пожелавам ви здраве и късмет.

На добър час!